

Maade som Bestyrelsen for et Andelsmejeri leder dette Fællesforetagende — men er i stadig stigende Grad det yderste Led i det *Embedsmaskineri*, der skal overvaage Statens Love og udføre dens Beslutninger.“

Mythen om det kommunale Selvstyre stilles i en ejendommelig Belysning ved denne Udvikling.

Ved den historiske Linie, der er anlagt, giver Bogen i det hele et godt Bidrag til Forstaaelse af, hvor vi befinder os paa Bølgelinien mellem det frie Borger- og Erhvervssamfund, som blomstrede i forrige Aarhundrede, og et Samfund, „hvor Statsliv og Erhvervsliv er Begreber, der dækker hinanden“ (Frode Sørensen) paa endnu mere haandgribelig Vis end i Enevældens Dage, idet Fortidens statsautoriserede Laugsvæsen genopstaar i moderne Form „erhvervsmæssigt og socialt i landsomspændende Organisationer“.

Boje slutter netop Bogen af med at understrege dette. Han giver Professor Johan Plenge Ret i, at Liberalismens Periode er afsluttet med Aaret 1914, og en ny, Organisationernes Periode, indledet, hvor disses politiske Magt styrkes, medens den Betydning, som de af Liberalismens indsatte Institutioner, Sogneraad, Byraad, Amdsraad og Rigsdag, har som Mellemlid mellem Befolkningen og Staten, afsvækkes. Regeringen raadfører sig med Organisationerne fuldt saa vel som med Rigsdagen, og denne selv er i højeste Grad lydhør overfor Fag- og Erhvervsorganisationerne i Følelsen af, at „Folkets Røst“ maaske faar et nok saa gyldigt Udtryk gennem disse som gennem de partibeherskede Valg til Rigsdagen.

Naar en Rigsdagsmand nu spørger en Minister, om denne agter at forelægge et eller andet Lovforslag, kan Ministeren svare: Det kommer an paa denne eller hin Organisation. Imod dens Ønske bliver det i hvert Fald ikke forelagt.

Rigsdagsmanden finder dette i sin Orden. Og vi andre er lige ved at gøre det ogsaa.

Bogen er anbefalelsesværdig. Ogsaa Nationaløkonomer af Fag vil kunne hente Visdom af den.

N. Skriver Svendsen.

Traps Danmark, Bind IX, De sønderjyske Landsdele (632 Sider. G. E. C. Gads Forlag, København 1930).

Paa Gads Forlag er nylig afsluttet 4. Udgave af det udmærkede Værk Trap: Danmark. Værket har, grundet paa Adskillelsen 1864, ikke i anden og tredie Udgave haft noget

Maade som Bestyrelsen for et Andelsmejeri leder dette Fællesforetagende — men er i stadig stigende Grad det yderste Led i det *Embedsmaskineri*, der skal overvaage Statens Love og udføre dens Beslutninger.“

Mythen om det kommunale Selvstyre stilles i en ejendommelig Belysning ved denne Udvikling.

Ved den historiske Linie, der er anlagt, giver Bogen i det hele et godt Bidrag til Forstaaelse af, hvor vi befinder os paa Bølgelinien mellem det frie Borger- og Erhvervssamfund, som blomstrede i forrige Aarhundrede, og et Samfund, „hvor Statsliv og Erhvervsliv er Begreber, der dækker hinanden“ (Frode Sørensen) paa endnu mere haandgribelig Vis end i Enevældens Dage, idet Fortidens statsautoriserede Laugsvæsen genopstaar i moderne Form „erhvervsmæssigt og socialt i landsomspændende Organisationer“.

Boje slutter netop Bogen af med at understrege dette. Han giver Professor Johan Plenge Ret i, at Liberalismens Periode er afsluttet med Aaret 1914, og en ny, Organisationernes Periode, indledet, hvor disses politiske Magt styrkes, medens den Betydning, som de af Liberalismens indsatte Institutioner, Sogneraad, Byraad, Amdsraad og Rigsdag, har som Mellemlid mellem Befolkningen og Staten, afsvækkes. Regeringen raadfører sig med Organisationerne fuldt saa vel som med Rigsdagen, og denne selv er i højeste Grad lydhør overfor Fag- og Erhvervsorganisationerne i Følelsen af, at „Folkets Røst“ maaske faar et nok saa gyldigt Udtryk gennem disse som gennem de partibeherskede Valg til Rigsdagen.

Naar en Rigsdagsmand nu spørger en Minister, om denne agter at forelægge et eller andet Lovforslag, kan Ministeren svare: Det kommer an paa denne eller hin Organisation. Imod dens Ønske bliver det i hvert Fald ikke forelagt.

Rigsdagsmanden finder dette i sin Orden. Og vi andre er lige ved at gøre det ogsaa.

Bogen er anbefalelsesværdig. Ogsaa Nationaløkonomer af Fag vil kunne hente Visdom af den.

N. Skriver Svendsen.

Traps Danmark, Bind IX, De sønderjyske Landsdele (632 Sider. G. E. C. Gads Forlag, København 1930).

Paa Gads Forlag er nylig afsluttet 4. Udgave af det udmærkede Værk Trap: Danmark. Værket har, grundet paa Adskillelsen 1864, ikke i anden og tredie Udgave haft noget

sønderjydske Afsnit. Derimod naede første Udgave netop at blive færdig i 1864, og denne Udgave sammen med to andre store topografiske Værker, Schrøders fra Halvtredserne og Oldekops fra 1906, var de eneste samlede Beskrivelser af de sønderjydske Landsdele, der fandtes indtil dette Foraar. Den nu færdige 4. Udgave tager Traaden fra 1. Udgave op, idet dens Bind IX omhandler „De sønderjyske Landsdele“. Dette Bind kan købes særskilt, omend det slutter sig naturligt til den statelige Række af Bind, der udgør Traps Danmark.

Forarbejderne til dette Bind paabegyndtes i Virkeligheden allerede for en Snes Aar siden, idet en Kreds af danske Mænd dengang paatænkte at skabe en dansk Topografi af hele Slesvig som Modvægt mod Oldekops tyske Værk. Det gamle Materiale er ved Udarbejdelsen af den nu udkomne Bog benyttet i den Udstrækning, det har været muligt, men dels var Materialet jo kun ført op til Verdenskrigens Begyndelse, dels er meget nu saa forandret, at en meget stor Del af Værket hviler paa Oplysninger indhentet i de sidste Aar, efter Krigen.

Formen for Værket slutter sig nær til den i Beskrivelsen af Danmark Nord for Kongeaaen benyttede, dog er det naturligt, at denne første Udgave efter Genforeningen bringer en Del Oplysninger vedrørende Afstemningen og de forskellige Valglige fra 1871, Materiale, der kan belyse de nationale Forhold i Landet. Den fra det øvrige Danmark meget afvigende Jordfordeling i Sønderjylland, med de forholdsvis mange store Gaarde, har ligeledes medført, at Beskrivelsen af Landejendomme er betydelig fyldigere end i den øvrige Trap.

Foruden de allerede nævnte Afvigelser fra det kendte Værk maa endnu omtales den meget fyldige geologiske og historiske Indledning, herunder Afsnittet om den administrative Inddeling og Styrelse, Afsnit, der giver Værket en særlig Værdi. Interessant er ogsaa Indledningen til Tønder Amt, der giver en Beskrivelse af de i Danmark ikke hyppigt forekommende Diger og Køge og omtaler Vaderne og Afvandingsarbejderne, ligesom Landejendommenes Arrondering bliver nævnt.

Under Afsnittet om Sønderborg Amt, det sidst behandlede Amt, er medtaget en meget fyldig statistisk Oversigt over hele Landsdelen, idet man her giver et samlet Overblik over Udviklingen i hele Perioden siden Genforeningen, baade hvad angaar Landbrugets stigende Intensitet, Fremgangen i Høstudbyttet og i Husdyrholdet. Endvidere er givet fyldige Oversigter over Industriens og Handelens Stilling ved Erhvervs-

tællingen 1925, saavel for Landsdelen som Helhed som for de enkelte Byer, Flækker og Amter, og det er her paavist, at medens de store Brug vejer meget stærkt i det sønderjydske Landbrug, præger de smaa Virksomheder endnu i overvejende Grad Haandværket og Handelen.

Det bragte Billedstof er overordentlig fyldigt og staar fuldt ud paa Højde med Billederne i den øvrige Trap. En stor Del er ofret paa Mindesmærkerne for de i Verdenskrigen faldne og forlener derved Værket med et egenartet Præg. Skulde man imidlertid rette en Indvending mod Billedstoffet, maatte det være paa Grund af den overvejende Mængde Kirkebilleder, der er medtaget. En Del af disse kunde sikkert være erstattet med andre f. Eks. af Gaarde eller lign.

Iøvrigt er der kun det bedste at sige om Værket, der giver en overordentlig klar og paalidelig Topografi, og der er kun Grund til at takke de udmærkede Redaktører Lektor H. V. Clausen, Museumsdirektør Dr. Mackeprang, Dr. Mads Iversen og Museumsinspektør Westergaard, fordi de har nedlagt deres meget indgaaende Lokalkendskab i denne smukke Bog.

Helge Larsen.

Professor Dr. V. TOTOMIANZ: *Geschichte der Nationalökonomie und des Sozialismus im Zusammenhang mit der Wirtschaftsgeschichte*. Med Forord af Professor Dr. Heinrich Herkner, Berlin. Andet forbedrede Oplag. (Berlin, Carl Heymanns Forlag. 179 Sider.)

Den russiske Armenier, Professor Dr. V. Totomianz, der nu lever i Prag, fordrevet fra Rusland, har samlet de Forelæsninger, han i Aarene siden 1915 har holdt over Nationaløkonomiens og Socialismens Historie ved Moskva Universitet, senere ved Polyteknikum i Tiflis og endelig ved det russiske juridiske Fakultet i Pornay i en Bog, som er udkommet først paa Russisk, derefter paa Fransk, Italiensk, Serbisk, Tschechisk og Tysk. Bogen har altsaa en betydelig Udbredelse og er i Tyskland indført af Professor Herkner paa meget anerkendende Maade.

Totomianz begynder sin Fremstilling med Oldtidens Former for økonomisk Liv: Babylon, Indien, Kina og Grækenland og gennemgaar paa den forholdsvis ringe Plads af knapt 200 Bog-sider Nationaløkonomiens og Socialismens Historie, idet han medtager en Del af den økonomiske Virksomheds Historie som den nødvendige Baggrund. Han slutter Bogen med en ret bred Fremstilling af, hvad han kalder „Den kooperative Skole“, „en ny videnskabelig Strømning, mere praktisk end theoretisk,